

med en nøgenlunde god Vilje, naar der ikke var andet i Vejen — og sin Frilagerbygning — den er jo ogsaa bleven forvandlet til et Slags Provisorium. Kultusministeren har adskillige Provisorier, som det undrer mig meget, at han ikke forlængst har befriet sig for, hvad vistnok vilde have været let; det synes jo, som om den ærede Kultusminister blot vil være sine Kolleger lig ved at beholde noget tilbage. Forsvarsministrene skal jeg nu slet ikke komme til; hele deres Budget er jo i den Grad gennemtrængt af Provisorier, at naar man læser Forhandlingerne i det andet Ting, ser man, at disse Budgetter der næsten betragtes som noget, der ligger uden for Forhandlingerne.

Efter disse almindelige Bemærkninger skal jeg gaa over til de finansielle og skal da ogsaa lige som det ærede kongevalgte Medlem fremtage nogle Enkeltheder, skønt ikke mange, da jeg nok indser, at Enkeltheder ikke høre hjemme ved en 1ste Behandling af Finansloven. Jeg tror, at enhver Mand, der har en Bedrift af Betydning, i det mindste een Gang hvert Aar gør sig Rede for, hvorledes hans Status egentlig staar. Det samme har jeg bestræbt mig for lige som i tidligere Aar, aldeles nøgtern og objektivt; for her gælder det jo kun om at faa Sandheden frem. Skulde jeg fejle, saa have vi jo den højtærede Finansminister, der vil korrigere mig, lige som andre ærede Medlemmer vel ogsaa ville gøre det. Fejler jeg, er det i hvert Fald ikke med min gode Vilje. Jeg har søgt med lidt forskelligt Udgangspunkt fra foregaaende Aar at danne mig en Forestilling om, hvorledes Status er, og da faar jeg følgende Resultat — jeg skal ikke besvære det høje Ting med mange Tal, men kan desværre ikke ganske fritage ærede Medlemmer for nogle Tal; thi det er jo vanskeligt, for ikke at sige umuligt, naar man skal behandle en Finanslov første Gang, og naar man overhovedet skal gaa ind paa Status. Jeg vil vælge de sidste 20 Aar. Statsgælden var i 1873: 212,384,384 Kr. Naar jeg nu nævner, hvad vi havde i Værdier, fortaar jeg derved dels Regnskabsbeholdningen, som ikke ganske falder sammen med den rentebærende Kassebeholdning — jeg har taget Statsregnskaberne frem, saa mine Opgivelser stemme dermed — dels Reservecapitalen og dels de saakaldte „andre Aktiva“, af hvilke flere maaste ere af en tvivlsom Værdi, men det gør jo ikke noget, at de medtages, naar de kun medtages hele Vejen. Værdierne vare i 1873: 101,636,487 Kr. Restgælden bliver i 1873, naar vi fra- drage denne Sum, 110,747,897 Kr. Af disse Aktiver var Regnskabsbeholdningen den

Gang, 20,980,433 Kr. Særbanernes Værdi, det vil sige deres Anlægsværdi, var anslaaet til 58,556,042 Kr. 10 Aar efter, altsaa endnu før den Tid, da de foreløbige Finanslove bleve Reglen, var Statsgælden 199,510,962 Kr., og Værdierne 92,613,735, følgelig Restgælden 106,977,227; Regnskabsbeholdningen var steget til 49,785,367 Kr. og Særbanernes Værdi til 148,790,452 Kr. Man ser altsaa, at i Aaret 1883 var Status meget glimrende, den virkelige Fremgang var 10 Millioner, og de meget store Særbaneanlæg vare stegne fra 58 Millioner til 148 Millioner. I 1892 var Statsgælden 185,053,139 Kr. Værdierne 62,568,172 Kr., Restgælden følgelig 122,484,967 Kr., og Særbanernes Værdi 177 Millioner. Heller ikke ved Stillingen den 1ste April 1892 er der noget foruroligende, idet Særbanernes Værdi er steget fra 148 til 177 Millioner. Vel er der en Tilbagegang i det nævnte Aar af 16 Millioner, men naar der tages Hensyn til den store Stigning af Særbanerne er der slet ikke noget foruroligende ved den finansielle Stilling i og for sig. Saaledes ser Stillingen ud, naar man ikke holder sig udelukkende til den provisoriske Periode, jeg bruger Udtrykket for Rørheds Skyld, jeg ved nok, at det ikke er den strengt tekniske Betegnelse derfor. Holde vi os til den egentlige provisoriske Periode, bliver ganske vist Stillingen noget mindre lys. I 1883—84, 1884—85, ja, endog 1885—86 var der særdeles store Overskud, men det er disse Overskud, der tilligemed de foregaaende Aars Overskud ere blevne fortærede i den provisoriske Periode. Det er kort og godt saaledes, at Finansministeren selv meddeler i Anmærkningerne, at den 1ste April 1893 vil der kun være en rentebærende Kassebeholdning af 5,421,115 Kr., hvorefter den rentebærende Kassebeholdning i 1885 var 54,106,806 Kr. Der er altsaa i den Tid fortæret 49 Mill. Kr., men Statsgælden er til Gengæld gaaet 9 Mill. ned, der er altsaa i Virkeligheden en Tilbagegang af 40 Mill., men samtidig dermed er der ganske vist bygget Særbaner for 25 Mill. Kr., saaledes at den samlede Udgift til dem er steget fra 150 til 175 Mill. Man kommer vel Sandheden temmelig nær, naar man gaar ud fra, de 40 Mill., som repræsenterer Tilbagegangen, ere fortærede til provisoriske Fæstningsanlæg og til Foranstaltninger vedrørende Forsvarsvæsenet, der ikke ere bevilgede af den samlede Rigsdag. Dersom man nu tænkte, at herefter kan der kun bruges, hvad den samlede Rigsdag bevilger, vilde den finansielle Stilling i og for sig ikke være faretruende. Det Forslag, der ligger for os, har et Overskud